

КАФЕДРА КОНЦЕРТМЕЙСТЕРЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

СИЛАБУС

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС

			Денне
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Курс	I – IV
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1-8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	8
Спеціальність	O25 Музичне мистецтво	Загальний обсяг годин	240
Освітньо-наукова програма	Підготовка бакалавра	Лекції	
		Семінари	
		Практичні	
		Індивідуальні	128
		Самостійна робота	112
		Семестровий контроль	Екзамен: 7,8 Залік: 1–6

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Нікітська Євгенія Семенівна, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/concertmasters/Nikitska_2022.pdf
e-mail	lipatti175@gmail.com
ПІБ, посада	Кондратьєва Тетяна Ігорівна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/concertmasters/Kondratjeva_2022.pdf
e-mail	accompanist.kharkiv.2021@gmail.com
ПІБ, посада	Інюточкіна Ніна Валентинівна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/concertmasters/Injutochkina_2022.pdf
e-mail	nina.injutochkina@gmail.com
ПІБ, посада	Соляников Володимир Юрійович, доцент

Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/concertmasters/Soljanikov_2022.pdf
e-mail	Solyanikov56@ukr.net
ПІБ, посада	Підпорінова Катерина Вікторівна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/concertmasters/Pidporinova_2022.pdf
e-mail	moicubot@gmail.com ; podporka@ukr.net
ПІБ, посада	Тарабанов Анатолій Петрович, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/concertmasters/Tarabanov_2022.pdf
e-mail	anatoly.tarabanov@gmail.com
ПІБ, посада	Кашуба Денис Владиславович, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/concertmasters/Kashuba_2022.pdf
e-mail	denyskashuba93@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус визначає обсяг знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є виховання у здобувача освіти професійних навичок відповідно з принципами ансамблевого виконання, розуміння ролі піаніста, розвиток практичних знань, необхідних для концертмейстерської роботи у всіх її видах, вміння акомпанувати з листа та транспонувати.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми бакалавр повинні **знати:**

- вокальну (оперну та концертно-камерну) та інструментальну музичну літературу;
- класифікацію співацьких голосів, їх теситуру, значення дихання і цезур, дикції;
- стильові та жанрові особливості вокальних та інструментальних творів;
- специфіку фортепіанного акомпанементу вокально-інструментальної та камерно-інструментальної музики та його виражальні засоби;
- відповідну методичну літературу;

Уміти:

- розучувати з вокалістами та інструменталістами запропоновані твори;

- розпізнавати типові виконавські труднощі та знаходити шляхи їх подолання;
- грати з диригентом та читати хорову партитуру;
- урізноманітнити звучання фортепіанного супроводу відповідно до різних штрихів та прийомів гри (або співу) соліста;
- розмірювати звучність акомпанементу відповідно до особливостей голосу (або інструмента), виконавських даних соліста, особливостей акустики тощо;
- швидко орієнтуватися у запропонованому музичному матеріалі;

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **спеціальних (фахових) компетентностей**:

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі

творчої діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання:**

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем

Тема 1. Читання з листа, транспонування, читання хорових партитур з ускладненням у залежності від курсу (I-IV курси).

Тема 2. Виконання обов'язкової музичної літератури (I-IV курси).

Тема 3. Концертмейстерський показ сцен з опер зарубіжних або українських композиторів та обов'язкове виконання одного з романсів східно-європейських композиторів за вибором (III курс).

Тема 4. Виконання сцени з ілюстраторами з опер зарубіжних або українських

композиторів (IV курс, I семестр).

Тема 5.Складання державного іспиту з обов'язкового виконання вокального циклу зарубіжних або українських композиторів (IV курс, II семестр).

Форми та технології навчання

Індивідуальні заняття, самостійна робота, робота в бібліотеках та використання інтернет-ресурсів.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, Zoom, google-meet тощо.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів в за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D		
60–63	E	Задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувача освіти

Сума балів за всі види навчальн ої	Оцін ка ECTS	Оцінка за національною шкалою	

діяльності			
90–100	A	Відмінно	Здобувач освіти має високий творчий потенціал, вільно і швидко орієнтується в музичному матеріалі, досить легко справляється з усіма піаністичними труднощами, демонструє глибоке розуміння музичної драматургії оперної сцени чи вокально-інструментальної мініатюри, володіє широкою палітрою виразних засобів, проявляючи яскраву виконавську індивідуальність, що обумовлює високий рівень художньо-цінної інтерпретації і натхненність гри.
82–89	B	Добре	Здобувач освіти демонструє добросовісне вивчення і якісне виконання твору, грає усвідомлено, художньо-логічно, однак інтерпретації бракує яскравості й переконливості, індивідуальності творчого мислення й натхнення.
75–81	C		Здобувач освіти старанно виконує вивчену програму, на компетентному рівні дотримується всіх необхідних вимог, але припускається декількох помилок, через що втрачає в художній складовій. Має добрий рівень професійної підготовки.
64–74	D	Задовільно	Здобувач освіти під час гри припускається помилок, що мають випадковий характер. Виконанню бракує творчої активності та вміння самостійно мислити, через що страждає ансамблева єдність. Відповідає кваліфікаційним професійним вимогам.
60–63	E		Здобувач освіти під час гри припускається помилок, що не завжди мають випадковий характер. Виконанню бракує творчої активності та вміння самостійно мислити, через що втрачається ансамблева єдність. Відповідає найнижчим кваліфікаційним професійним вимогам.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного	Програма не відповідає вимогам дисципліни, не вивчена належним чином. Здобувач освіти не в змозі впоратись з піаністичними складнощами, у виконанні є

		складання	непереконливим та безпорадним, не дотримується концертмейстерських засад.
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Програма не відповідає вимогам курсу, не вивчена. Здобувач освіти не в змозі впоратись з піаністичними складнощами, з послідовним відтворенням музичного матеріалу. Не здатний до усвідомлення концертмейстерських завдань.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» [http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/ %96.pdf](http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf))

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Зуб Г.О. Концертмейстер-піаніст в контексті еволюції виконавського мистецтва / Автореферат... канд. мист. - Х., ХНУМ, 2012. 18 с.
2. Зуб Г.О. Особливості роботи концертмейстера на кафедрі хорового диригування. Методичні рекомендації. - Х., 2015. 20 с.
3. Інюточкіна Н.В. Витоки розвитку австро-німецької ліричної пісні з інструментальним супроводом у XVIII ст. // Вісник ХДАДМ. № 4. Харків, 2012. С.149–152.
4. Інюточкіна Н.В. Становлення професії піаніста-концертмейстера в австро-німецькій музичній культурі XVIII –початку XIX ст. // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти». Професія музикант у часопросторі. Збірка наукових праць ХНУМ, Вип. 35, 2012. С. 76–86.
5. Інюточкіна Н.В. Феномен піаніста-концертмейстера у вокально-

інструментальному ансамблі (на прикладі австро-німецького вокального циклу XIX ст.): Автореферат... к. мистецтвознав., спец.г 17.00.03 - музичне мистецтво / Інюточкіна Н. В. - Х. : Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського, 2010. 19 с.

6. Котелевець А. Ліричний вокальний цикл в камерній музиці України // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Вип. 11. Харків, 2003. С. 166–170.
7. Молчанова Т. 3 історії ансамблевого музикування: монографія. - Львів: Сполом, 2005. 160 с.
8. Молчанова Т. Мала енциклопедія піаніста-концертмейстера, артиста камерного ансамблю: науковий довідник. - Львів: Сполом, 2013. 288 с.
9. Молчанова Т. Мистецтво піаніста-концертмейстера у культурно-історичному контексті: історія, теорія, практика: монографія.—Львів: Ліга-прес, 2015. 558 с.
10. Молчанова Т. Читання з листа і транспонування як важливі компоненти фахової лабораторії піаніста-концертмейстера // Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал. №1 (108). 2014. С. 27–32.
11. Москаленко В. Аура слова в музичній інтонації // Наук. вісн. НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 28. Київ, 2003. С. 3–14.
12. Москаленко В. Про розуміння музичного твору // Наук. вісн. НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 20. Київ, 2002. С. 3–13.
13. Нікітська Є.С. Виникнення концертмейстерської спеціальності в Україні // Актуальні проблеми музичного і театрального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство / ХІМ. Харків, 2000. С. 183–189.
14. Нікітська Є.С. У дуеті з фортепіано: кафедра концертмейстерської майстерності // Pro Domo Mea: Нариси: До 90- річчя з дня заснування ХНУМ ім. І.П. Котляревського. - Харків, 2007. С. 136–143.
15. Нікітська Є.С. Кафедра концертмейстерської майстерності // Зоряний час: Нариси до 95-річчя утворення ХНУМ імені І.П.Котляревського. - Харків: Вид-во ТОВ «С.А.М.», 2012. С. 127–138.
16. Нікітська Є.С. Подолання технічних труднощів у виконанні оперних клавирів в класі концертмейстерської майстерності // Підготовка творчої особистості у мистецьких вищих навчальних закладах / Луганський державний інститут культури і мистецтв. Харків: Принт-Дизайн, 2003. С. 73–87.
17. Ніколаєва Л. Арії з опер українських композиторів та анотації до них. – Львів, ДМА, 2004.